

УДК 378.09+057

Бичок Алла Володимирівна

кандидат педагогічних наук, доцент

кафедра німецької мови Навчально-наукового інституту міжнародних економічних відносин
ім. Б. Д. Гаврилишина

Тернопільський національний економічний університет, м. Тернопіль, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦЯ ЕКОНОМІЧНОГО ПРОФІЛЮ В НІМЕЦЬКОМОВНИХ КРАЇНАХ

У статті розглянуто окремі особливості підготовки фахівця економічного профілю, звернено особливу увагу на ефективні фактори підготовки фахівця: формулювання мети та цілей навчання; використання методів та форм навчання; вмотивованість студентів до навчання; особливості навчального процесу в різних групах студентів Німеччини, Австрії, Швейцарії. Важливу роль відіграє наявність цільових груп, тематика навчання. Виділяють три рівні проблем: стратегічний, системний та індивідуальний. Велике значення для підприємства має особистість керівника-лідера.

Ключові слова: підготовка, особливість, менеджер, методи, рівні.

Вступ. У XIX та першій половині XX ст. було визначено освітній ідеал, запроваджений у Німеччині Вільгельмом фон Гумбольдом. У 1810 р. він заснував Берлінський університет, що був місцем науки, дослідження і навчання. Цей навчальний заклад відповідав усім вимогам та здобуткам тогочасного індустріального суспільства. Поряд з цим розвивалися технічні вищі навчальні заклади, педагогічні вищі навчальні заклади та особливо фахові вищі школи, в яких готували економістів, які намагалися орієнтуватися у стрімкому потоці інформації, щоденно поповнюючи свої знання. З розвитком суспільства виникла потреба у фахівцях економічного профілю.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Особливості підготовки фахівця економічного профілю в німецькомовних країнах висвітлені у працях Л. Гейхман, І. Бім, М. Бахтіна, М. Бергельсона, Б. Біблера, М. Вудкока та ін. У своїх роботах вони розглядали професійне навчання, його ефективність та результати, стратегії розвитку підприємств, різноманітні теорії і методології в навчальному процесі, вдосконалення професійного спілкування.

Метою статті є розглянути особливості підготовки фахівця економічного профілю в німецькомовних країнах.

Виклад основного матеріалу. Ефективність професійного навчання залежить від таких факторів: формулювання мети та цілей навчання; використання методів та форм навчання; вмотивованість студентів до навчання; особливості навчального процесу в різних групах студентів Швейцарії, Німеччини, Австрії.

Професійне навчання – це комплексний, безперервний, взаємопов'язаний процес, який спрямований на різні цільові групи. Цільовими групами економістів виступають менеджери різних рівнів: лінійні економісти-менеджери, менеджери середнього рівня, менеджери високого рівня. Кожна цільова група має певну тематику навчання, в основі якої є різноманітність теорій і методологій, а також альтернативні підручники та навчальні посібники.

Окрім цільових груп і тематики навчання виділяють три рівні проблем: стратегічний; системний та індивідуальний [1].

Розглянемо кожен з них зокрема. Індивідуальний рівень пов'язаний з потребами, вміннями та навичками окремих співробітників організацій. Навчальний процес зосереджується на конкретних особистостях, полягає у розвитку їхніх навичок та вдосконаленні вмінь. Системний рівень відноситься до потреб, які не обмежуються навчанням певних співробітників

і пов'язані із взаємодією працівників усередині організації, фірми, підприємства. Стратегічний рівень характеризується приналежністю до стратегії розвитку організації, її місця та положення у суспільстві, державі.

На успішну підготовку майбутнього фахівця німецькомовних країн впливають такі фактори: мікроклімат у групі, колективі; особливості зовнішнього середовища; індивідуальні особливості, вміння, навички; розвиток технології на підприємстві; стратегії розвитку фірми; опанування новими видами діяльності.

Спочатку студентів навчають розробляти стратегію, створюють образ бажаного майбутнього; далі визначають компетенції, необхідні для досягнення успішного результату.

У навчальному процесі використовуються такі методи професійної підготовки фахівців: аналіз інформації про працівників; здійснення тестування з метою виявлення ступеня розвитку і компетенції тих чи інших професійних знань, умінь і навичок; спостереження за діяльністю персоналу при виконанні службових завдань; підготовка індивідуального плану розвитку майбутнього фахівця; формування та виконання короткострокових та довгострокових завдань; аналіз ефективності роботи працівника, усунення джерел проблем, що гальмують його продуктивність; виявлення та аналіз зовнішніх і внутрішніх факторів, які впливають на роботу персоналу; робота з керівниками підрозділів: опитування, анкетування, інтерв'ю; опрацювання та аналіз побажань і пропозицій співробітників у галузі їхнього професійного навчання; формування довгострокової стратегії розвитку організації.

Для успішної підготовки економістів Німеччини, Австрії, Швейцарії потрібно враховувати фахові особливості майбутніх спеціалістів та визначити фактори, які є домінуючими на даному етапі [2].

Професійно-комунікативна компетенція є системою характеристикою особистісно орієнтованого навчання, оскільки це стосується особистості студента та проявляється у процесі виконання ним комплексу дій. Тому проблема формування професійно-комунікативної компетенції «розв'язується» у процесі реалізації особистісно орієнтованого навчання. У результаті аналізу теоретичних обґрунтувань особистісно орієнтованої освіти, концептуальних положень особистісно орієнтованої професійної освіти, понять компетенцій дає нам змогу розглянути професійно-комунікативну компетенцію як одну з головних компетенцій фахівця економічного профілю.

Проте, в освіті необхідно орієнтуватися на со-

ціально-економічні чинники поширення ключових компетенцій. До цих чинників можна віднести такі: академічну мобільність і глобалізацію освіти; розширення професійної діяльності менеджера і вихід на рівень спілкування з представниками інших культур, необхідність знання іноземних мов та інших засобів комунікативної взаємодії; зміну акценту в ситуаціях прийняття рішень у напрямі децентралізації і самостійності у відповідних рішеннях; впровадження у професійній діяльності інформаційних технологій; необхідність безперервного підвищення освіти і кваліфікації для збереження конкурентоспроможності фахівців на світовому ринку.

За допомогою теоретичних досліджень з питань підготовки фахівців економічного профілю були встановлені інноваційні напрями і тенденції у професійній освіті:

- соціально-економічна ситуація в країні, академічна мобільність і тенденція до єдиного освітнього простору створили необхідність по-новому розглядати питання підготовки спеціалістів з позицій якості їх освіти;
- розширення професійної діяльності та вихід на міжнародний ринок праці актуалізує проблему формування міжкультурних, міжгалузевих знань, умінь, навичок, необхідних для професійної адаптації у різноманітних соціально-економічних умовах і професійних колективах;
- компонентом нових освітніх концепцій стали ключові та освітні компетенції, які визначають компетентний підхід у професійній освіті та систему педагогічних, психологічних, філософських та соціологічних знань у структурі професійної підготовки;
- реалізація компетентного підходу і формування ключових компетенцій спеціалістів вимагають нового змісту професійної освіти, зорієнтованого на розвиток особистості, можливість її самореалізації та самоорганізації;
- особистісно орієнтоване професійне навчання пропонує втілення нових технологій, педагогічних конструкцій, які забезпечують: орієнтацію на розвиток особистості; цілеспрямованість і відповідність змісту професійної освіти стосовно до особливостей їх майбутньої професії; використання суб'єктивних уявлень і досвід тих, хто навчається; інтерактивні дії суб'єктів освітнього процесу; чітко спланований очікуваний результат навчання; соціально-професійна адаптованість і

захищеність фахівців.

Велике значення для підприємства має особистість керівника – лідера. Не завжди сильний керівник є добрим управлінцем, як і те, що керівник може бути слабким лідером, але ефективним менеджером. Характерними рисами ефективних лідерів-менеджерів є оригінальність і креативність, чесність і відвертість, наявність позитивних емоцій та особистих цілей, гнучкість і вміння адаптуватися до різних ситуацій, бажання керувати, харизма, впевненість у собі, здатність і бажання до подальшого навчання, висока кваліфікація. Проте наявність у менеджера вищезазначених якостей не може гарантувати те, що їх носій є ефективним керівником. Важливе значення мають технічна кваліфікація, вміння працювати з людьми та концептуальні здібності. Отже, технічна кваліфікація є домінуючим фактором робочого процесу на різних рівнях, на які вказують професійність співробітників та технічна сторона виробничих процесів. Уміння працювати з людьми – це навички ефективної взаємодії лідера з колективом та іншими людьми з метою створення робочих груп. Кожен керівник на будь-якому з управлінських рівнів повинен володіти такими навичками та вміннями.

До концептуальних здібностей належать навички та вміння здійснення аналізу щодо співробітників груп та завдань і довготривалих взаємовідносин. Реалізація концептуальних здібностей вказує на вміння лідера думати абстрактними категоріями, на належному рівні підтримувати відносини з співробітниками, а технічна кваліфікація – розуміти виробничі процеси. Успішний менеджер-лідер інколи повинен залишатися на задньому плані, не тиснучи на підлеглих; не повинен вступати у дискусію; зберігати спокій у напружених ситуаціях, не піддаватися агресії. Отже, успішність економіста-менеджера залежить від керівника, його підлеглих та ситуації.

Висновки. Отже, у статті розглянуто окремі особливості підготовки фахівця економічного профілю, звернено особливу увагу на ефективні фактори підготовки фахівця: формулювання мети та цілей навчання; використання методів та форм навчання; вмотивованість студентів до навчання; особливості навчального процесу в різних групах студентів Німеччини, Австрії, Швейцарії. Важливу роль відіграє наявність цільових груп, тематика навчання. Виділяють три рівні проблем: стратегічний, системний та індивідуальний. Велике значення для підприємства має особистість керівника-лідера.

Список використаної літератури

1. Гумбольдт В. О различии строения человеческого языка и его влияние на духовное развитие человечества / В.Гумбольдт // Избр. труды по языкознанию. – М., 1984. – С. 37-53.
2. Гумбольдт В. Язык и философия культуры. Переводы с немецкого языка. – М., Прогресс, 1985. – 452 с.
3. Педагог професійної школи: Зб. наук. праць / Редкол.: Н. Г. Ничкало (голова), І.А.Зязюн, О.І.Щербак (заступник голови) та ін.; Упорядники: Н.Г.Ничкало, О.І.Щербак. – К.: Наук. світ, 2002. – 291 с. – С.56-61

Бычок Алла

кандидат педагогических наук, доцент

кафедра немецкого языка Учебно-научного института международных экономических отношений им.Б.Д.Гаврилишина, Тернопольский национальный экономический университет, г.Тернополь, Украина

ОСОБЕННОСТИ ПОДГОТОВКИ СПЕЦИАЛИСТА ЭКОНОМИЧЕСКОГО ПРОФИЛЯ В НЕМЕЦКОГОВОРЯЩИХ СТРАНАХ

В статье рассмотрены отдельные особенности подготовки специалиста экономического профиля, обращено особое внимание на эффективные факторы подготовки специалиста: формулировка цели и целей обучения; использование методов и форм обучения; мотивированность студентов к обучению; особенности учебного процесса в разных группах студентов Германии, Австрии, Швейцарии. Важную роль играет наличие целевых групп, тематика обучения. Выделяют три уровня проблем: стратегический, системный и

индивидуальный. Большое значение для предприятия имеет личность руководителя-лидера.

Ключевые слова: подготовка, особенность, менеджер, методы, уровне.

Bytschok Alla

Candidate of Pedagogical Sciences, Ph.D., Assistant Professor
Department of German Language Teaching and Research of the Institute of International Economic Relations
named after B.D.Hawrylyshyn
Ternopil National Economic University, Ternopil, Ukraine

SPECIAL FEATURES OF ECONOMICS-STUDENTS TRAINING IN GERMAN-SPEAKING COUNTRIES

The successful training of future specialists of German is influenced by the following factors: climate in the group, team; peculiarities of the environment; individual characteristics, skills; the development of technologies in the enterprise; the development strategy of the company; acquiring new activities. First, students are taught to develop the strategy, create an image of the desired future; further define the competencies needed to achieve a successful outcome. The following methods are used in the training process: analysis of information about workers; testing to identify the degree of competence and certain professional knowledge and skills; monitoring of activities of personnel in performing their tasks; preparation of individual professional development plan future; formation and implementation of short-term and long-term objectives; analysis of the effectiveness of a worker, eliminating sources of problems hindering its performance; identifying and analysis of internal and external factors that affect personnel; work with the heads of departments, surveys, questionnaires, interviews; processing and analysis of the wishes and suggestions of employees in their field of vocational training; formation of long-term strategy of the organization. With the help of theoretical studies on training of specialists of economic profile the innovative directions and trends in professional education have been set: the social-economic situation in the country, academic mobility and the trend towards a unified educational space has created the need for a fresh look at the issues of training specialists from the standpoint of the quality of their education; expanding professional work and international labour market actualizes the problem of formation of intercultural, interdisciplinary knowledge, and skills necessary for professional adaptation in different socio-economic conditions and professional teams..

Key words: training, feature manager, methods, level.